

ISSN 0579-0263

ИСТОРИЈА

Здружение на историчарите на Република Македонија

JOURNAL OF HISTORY

Association of the Historians of the Republic of Macedonia

ЗИДМ
ЗИРМ

Скопје   Skopje

ИСТОРИЈА, год. L/LI, СКОПЈЕ, 2015/2016, бр.1

**JOURNAL OF HISTORY, year L/LI, SKOPJE
2015/2016 №. 1.**

РЕДАКЦИЈА:

Антонио РИГО (Италија)

Ендрју П.РОАЧ (Велика Британија)

Лила МОРОЗ - ГЖЕЛАК (Полска)

Денис ОЗДЕН (Турција)

Маја АНГЕЛОВСКА - ПАНОВА (Македонија, главен и одговорен уредник)

Лилјана ГУШЕВСКА (Македонија, јазична редакција)

Катерина МИРЧЕВСКА (Македонија)

Драган ЗАЈКОВСКИ (Македонија, секретар)

Игор ЈУРУКОВ (Македонија)

EDITORIAL BOARD

Antonio RIGO (Italy)

Andrew P.Roach (Great Britain)

Lila MOROZ - GRZELAK (Poland)

Denis OZDEN (Turkey)

Maja ANGELOVSKA - PANOVA (Macedonia, Editor of Chief)

Liljana GUSHEVSKA (Macedonia, proof reader)

Katerina MIRCHEVSKA (Macedonia)

Dragan Zajkovski (Macedonia, Secretary)

Igor JURUKOV (Macedonia)

**Посветено на 90 години од раѓањето на
академик Манол Пандевски**

СОДРЖИНА CONTENTS

**ПО ПОВОД 90 ГОДИНИ ОД РАЃАЊЕТО НА МАНОЛ
ПАНДЕВСКИ**

**DEDICATED TO THE 90 YEARS OF THE BIRTHDAY OF MANOL
PANDEVSKI**

Manol PANDEVSKI

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK AND MACEDONIA

(PAGES ON THE MACEDONIAN – TURKISH RELATIONS).....9

ПОВОДИ / ANNIVERSARY

1100 ГОДИНИ ОД СМРТТА НА СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ

Димитар ПАНДЕВ

СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ МЕЃУ ОХРИДСКАТА КУЛТУРНА

ТРАДИЦИЈА И РАНАТА РУСКА СЛАВИСТИКА.....41

СТАТИИ / ARTICLES

Трајче НАЦЕВ, Драган ВЕСЕЛИНОВ

НЕУТВРДЕНИ ДОЦНОАНТИЧКИ НАСЕЛЕНИ МЕСТА

ВО БРЕГАЛНИЧКИОТ БАСЕН.....49

Кирче ТРАЈАНОВ

ЦРКВАТА И ДРЖАВАТА ВО ВИЗАНТИЈА

(ЗА ПРОБЛЕМОТ НА ЦЕЗАРОПАПИЗМОТ ОД

ЕКЛЕСИОЛОШКИ АСПЕКТ).....71

Драган ЗАЈКОВСКИ

ПОЧЕТОЦИТЕ НА ПАТРИЈАШИСКИОТ СИСТЕМ

НА ЦРКОВНА ОРГАНИЗАЦИЈА.....83

Martin HUSAR

THE SALONICA BROTHERS AND THEIR DISCIPLES AT

MONARCHIC COURTS ACCORDING TO DIRECT PRIMARY

LITERARY SOURCES.....95

Петар ИВАНИЧ ВИЗАНТИЈА И ВЕЛИКА МОРАВИЈА ВО IX ВЕК.....	107
Стојко СТОЈКОВ ѦАНЗЪКЪ СЛОВѦНСКЪЙ ВО СТАРΟΣЛОВЕНСКИТЕ ТЕКСТОВИ (IX – XIV ВЕК)	121
Драган ЃАЛЕВСКИ СРЕДНОВЕКОВНОТО ВОЈУВАЊЕ НА БАЛКАНОТ: КОНФЛИКТТО ПОМЕЃУ ВАСИЛИЈ II И САМОИЛ.....	147
Ели ЛУЧЕСКА ХРИСТИЈАНСТВОТО И НАРОДНАТА РЕЛИГИЈА ВО ПЕРИОДОТ НА ОСМАНЛИСКАТА ВЛАСТ НА ТЕРИТОРИЈАТА НА МАКЕДОНИЈА.....	161
Makedonka MITROVA THE KINGDOM OF SERBIA AND THE MÜRZSTEG REFORMS IN OTTOMAN MACEDONIA.....	173
Димитар ЉОРОВСКИ ВАМВАКОВСКИ РАЗВОЈОТ НА МАКЕДОНСКАТА РЕВОЛУЦИОНЕРНА ОРГАНИЗАЦИЈА ВО КОСТУРСКО ВО ПРЕДИЛИНДЕНСКИОТ ПЕРИОД: ПОЈАВА, ШИРЕЊЕ И РЕЗУЛТАТИ.....	191
Соња НИКОЛОВА, Ирена АВИРОВИЌ ДВА БРИТАНСКИ ДОКУМЕНТА ЗА ФОРМИРАЊЕТО НА СЕАМЕРИКАНСКИОТ СЛОВЕНСКИ КОНГРЕС (25 И 26 АПРИЛ 1942 Г.) ВО ДЕТРОИТ.....	217
Sofija GRANDAKOVSKA WHOSE CITIZENS WERE THE JEWS DEPORTED FROM MACEDONIA?.....	239
Александар СИМОНОВСКИ РАЗБИВАЊЕТО НА РАВНОГОРСКОТО ДВИЖЕЊЕ ВО ПОРЕЧЕ ВО 1944 ГОДИНА.....	257
Лилјана ПАНОВСКА ЈУГОСЛОВЕНСКАТА ПОДДРШКА НА ДЕМОКРАТСКАТА АРМИЈА НА ГРЦИЈА 1946–1949.....	275

Борче ИЛИЕВСКИ АНАЛИЗИ И СОГЛЕДУВАЊА ВО КОМИСИЈАТА ЗА ВЕРСКИ ПРАШАЊА ВО СР. МАКЕДОНИЈА ЗА ПРИЗНАВАЊЕТО НА АВТОКЕФАЛНОСТА НА МПЦ ВО СЕДУМДЕСЕТИТЕ ГОДИНИ НА XX ВЕК.....	301
Александар СПАСЕНОВСКИ СЕКУЛАРИЗМОТ И СЛОБОДАТА НА ВЕРОИСПОВЕСТ ВО ПРАВНИТЕ АКТИ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА МАКЕДОНИЈА ОД 1963 ДО 1990 ГОДИНА.....	323
Зоран НЕЧЕВ ГРЧКАТА ПОЛИТИКА ВО КОНТЕКСТ НА ЕВРОПСКАТА ИНТЕГРАЦИЈА НА ЗАПАДЕН БАЛКАН: ОД РАСПАДОТ НА ЈУГОСЛАВИЈА ДО ДОЛЖНИЧКАТА КРИЗА.....	341
Габриела ТОПУЗОВСКА ФОРМИРАЊЕ НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ И НЕГОВИТЕ ПОЧЕТОЦИ.....	365
Ацо ГИРЕВСКИ ПЕДЕСЕТ ГОДИНИ ВОЗОБНОВЕНА МАКЕДОНСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА – ОХРИДСКА АРХИЕПИСКОПИЈА.....	381
Драгица ПОПОВСКА СПОРТОТ И ПАТРИОТИЗМОТ: ВРЗ ПРИМЕРОТ НА МАКЕДОНСКАТА КОШАРКАРСКА РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА НА ЕВРОПСКОТО ПРВЕНСТВО ВО 2011.....	401
Елена ВАЛЕВА, Ольга ИСАЕВА МАКЕДОНИЈА КАК ОБЈЕКТ ИССЛЕДОВАНИЯ В ТРУДАХ РОССИЙСКИХ/СОВЕТСКИХ ИСТОРИКОВ.....	413

МАТЕРИЈАЛИ / MATERIALS

- Марина МИХАЙЛОВНА ФРОЛОВА**
АЛБАНСКОЕ И СЛАВЯНСКОЕ НАСЕЛЕНИЕ
ОХРИДСКОГО КАЙМАКАМЛЫКА ПО ДОНЕСЕНИЯМ
РОССИЙСКИХ ДИПЛОМАТОВ (60-Е ГОДЫ XIX В.).....431

ДИДАКТИКА / DIDACTIC

- Борче МИЛОШЕСКИ, Игор ЈАНЕВ**
САМОИЛОВАТА ДРЖАВА ВО МОДЕРНАТА НАСТАВА ПО
ИСТОРИЈА.....453

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

- Наташа КОТЛАР ТРАЈКОВА, Лилјана ГУШЕВСКА**
ВАЛЕНТИНА МИРОНСКА ХРИСТОВСКА, ТРАЈКО КИТАНЧЕВ:
КНИЖЕВНА КУЛТУРНА И РЕВОЛУЦИОНЕРНА ДЕЈНОСТ,
(СКОПЈЕ: ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКА КУЛТУРА, 2015).....467

- Филип ПЕТРОВСКИ**
ЗА ЗБОРНИКОТ „РУСКАТА КОЛОНИЈА
ВО СКОПЈЕ 1920 - 1943“.....473

БИБЛИОГРАФИИ / BIBLIOGRAPHY

- Соња СТРЕЗОВСКА**
МИНАТОТО НА МАКЕДОНИЈА НИЗ ПРИЗМАТА
НА СТРАНСКИ АВТОРИ.....485

- Маргарета КАРАЈАНОВА, Ирфете ИБРАИМИ**
ИЗДАВАЧКАТА ДЕЈНОСТ НА ДРЖАВНИОТ АРХИВ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 2014 и 2015
ГОДИНА.....509

IN MEMORIAM

Stefan TROEBST

RITTA PETROVNA GRIŠINA (25. MÄRZ 1930 - 19. MAI
2015).....513

Марјан ИВАНОВСКИ

РАСТИСЛАВ ТЕРЗИОСКИ (1932-2014).....517

Марија ПАНДЕВСКА, Стефан ИЛИЕВСКИ

ЕНТОНИ Д. СМИТ (1939-2016):
ВО ЧЕСТ НА ДОСТРЕЛИТЕ НА НАУЧНАТА МИСЛА.....521

Филип ПЕТРОВСКИ

ЗОРАН ТОДОРОВСКИ (1950- 2016).....545